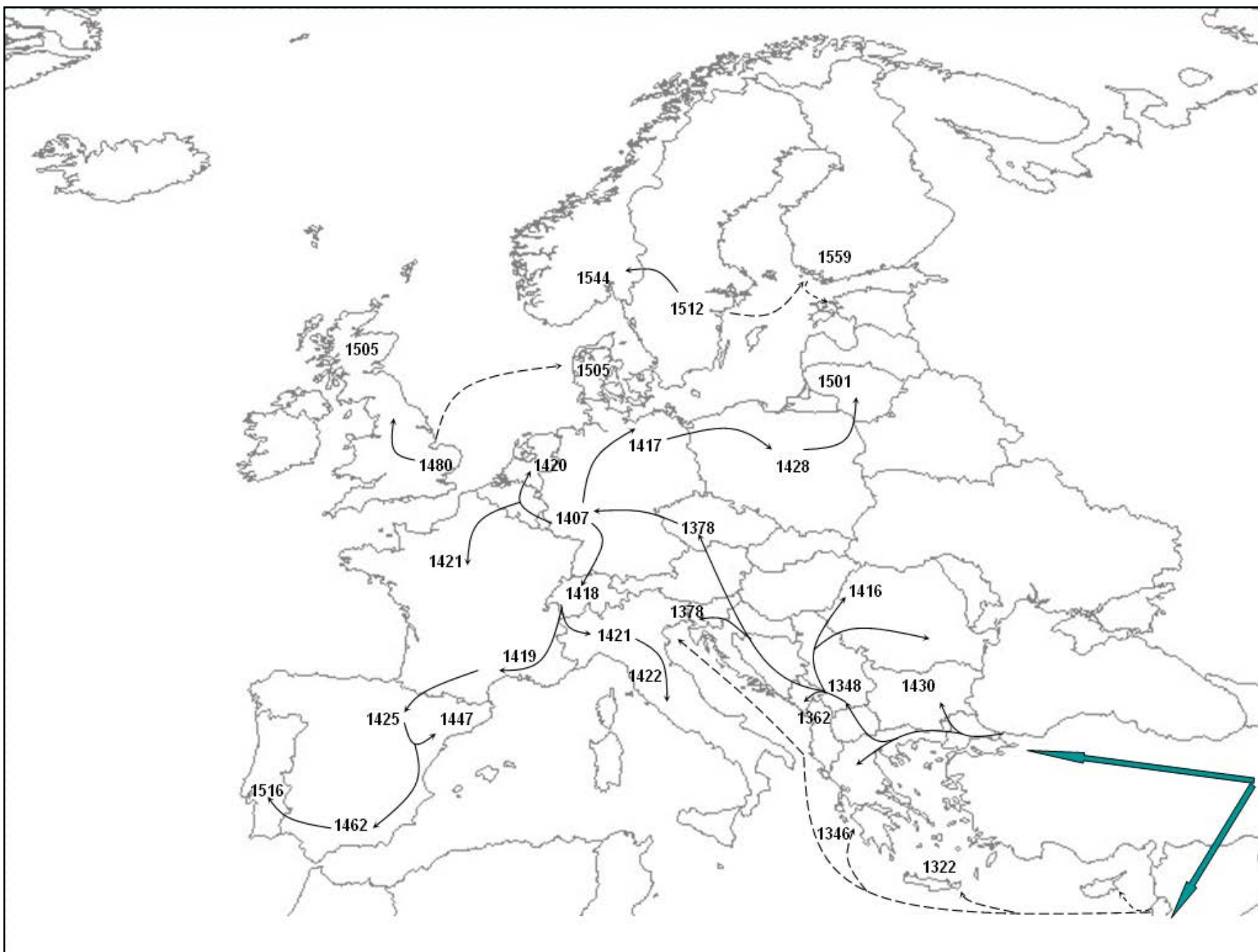

3. Ромската аристокрация. Мешерето

Хронология на аристократичните титли

1386, о-в Корфу - всяка циганска група е ръководена от военачалник – *alifer* или *drungarius*,
а всички роми са поставени под юрисдикцията на “цигански барон”

1421, Торино – *принц*

1422 – 1427, Швейцария и Франция – *дукове* и *графове*

1458, Влахия – *княз*

1496, Пиемонт – *маркиз*

1505, Шотландия – *лорд*, получава от крал Джеймс IV титла *ърл*

1498 и 1552, Германия - *фрайграф*

XVII, в цяла Европа – *цар*

Ян Казимир, 1652:

Матиаш Королевич, “с прерогативите, рентата и бенефициите, обичайно утвърдени до момента за тази служба”,
“след като този свят бе напуснат от прежде подчинения ми Янши”

През 1668 г., за цар на циганите в Реч Посполита е определен полският благородник и рицар от държавната армия Ян Навротински, след което титлата остава изборна длъжност в ръцете на шляхтата.

Григорий Квиек, собственик на фабрика за котли в Познан.

1930 – събор в Лодз: Василий Квиек

Определен е Върховен ромски трибунал, в който влизат царят, прокурор и трима съдии.

1934 – Йозеф Квиек

1934 – Михаел II Квиек – пътуване до Ганг

1937 – Януш Квиек – коронация във Варшава. Романестан

1946 – Рудолф Квиек – коронация в Париж.

Брат на Василий и Велик канцлер на Големия съвет – събранието на предводители на табори. 1964 г. умира във Варшава като Президент на световния цигански съвет.

1959-65 – Йонел Ротару – коронация в Париж.

Вайда Войвод III – Върховен глава на циганския народ

1960 – Михаел II Квиек се отказва от претенциите за земи в Южна Африка. Построява експериментално циганско селище в предградията на Париж.

Края на XIX век във Великобритания – по панаирите има циганска царица

70-те години в САЩ и Канада – при погребения и в сената на САЩ

Септември 1992, Румъния – Йон Чоабъ е провъзгласен за цар на всички цигани

Август 1993, Румъния – Юлиан Радулеску е коронясан за император

Флорин Чоабъ

Флорин Чоабъ, 1997-2013
Даниел и Дориан Чоабъ, 2013-

Даниел и Дориан Чоабъ

(The Journal of American folklore, vol.2, No.5, 1889, p.156)

“Една от най-картинните церемонии от циганския живот бе регистрирана съвсем скоро до Дайтон, Охайо. Тази церемония се отнася до коронацията на Матилда II като кралица на Американските Цигани. Циганите в тази страна от много години са управлявани само от четири фамилии Стенли, Купър, Харисън и Джефри. Тези семейства пристигат от Англия през 1859 г. Стенли, познат като Шугър Стенли (Sugar Stanley), главата на първото спомената семейство бил направен крал на всички племена. След неговата смърт дъщеря му Агар става кралица. Умирайки през 1874 г. тя била наследена от нейната сестра, която била провъзгласена като Матилда I, но тя царува само 6 години. Правото на наследяване преминава в Жанет, внучка на крал Шугър, която е наследена от Матилда II, друга внучка на крал Шугър Стенли, чиято наследяване сега се празнува. Тя е само на седемнадесет години, висока е 5 стъпки и 7 инча, има изящна фигура и е много интересна личност. По време на своята коронация, тя носеше червена копринена рокля; косата ѝ се спускаше свободно отзад, хваната в центъра с тъмночервена панделка, която подчертава нейната тъмнокафява коса. Кралица Матилда е самовластен господар на всички ромски племена в Америка, нейните заповеди трябва да се изпълняват напълно без въпрос”.

Георги Рашков - Цар Гого от Гевгели през 1947 г.

Кирил Рашков – Цар Киро. Национално обединение ‘Цар Киро’ (2001)

2009

2003

Мере + Шере → моите глави, т.е. Главатарите

Me şeriat → моят шеруат

Мешферет → дискусия, обсъждане

Романо крис → **krisis** – решение (гр. **κρίση** – преценка, присъда)

31.03.2013

Върховното мешере избира Христо Младенов за приор

златари, нямцор, ловара... - т.е. калдераши

ОФ “другарски съдилища” (60-те години на XX в.) поемат делата за

- обида,
- клевета,
- не изпълняване на родителски задължения,
- семейни недоразумения”

налаганите официални наказания:

- предупреждение,
- мъмрене,
- обществено порицание

е пуране мануша – старите хора

е пуре – старците

о шефо – председателят (“О Баро”, “Ром Баро”)

“Просто” (малко) мешере - 3, 4, 5

- “съдия-следовател”,
- “прокурор”,
- “адвокат”

“Разширено” (голямо) мешере - 7, 8, 9, 11

- “съдия”
- “следовател”,
- “прокурор (и)”,
- “адвокат (и)”
- “съдебни заседатели”

1. Клетва:

- *“Заклевам се пред Кръста, децата ми да умрат, езикът ми да изсъхне, да онемея и жив да не се прибера до дома си”.*
- *„Те мерава ме те хохавава!”*
- *„Те мерѝке шевѝ” - да ти умрат децата, ако не ми кажеш цялата истина!”*

2. Следствие

3. Решение

4. Приемане/Отхвърляне на решението

«черта на мешерето» - мешереджиите не трябва да чуват онова, което ще се говори и биват отстранени временно или до края на мешерето, а спорещите страни се опитват да се договорят без тях.

На чисто - ответникът, трябва да върне цялата сума, която е получил.

Горница - освен цялата сума, ответникът трябва да плати и определена лихва на ищеца

Глоба - ищецът ще получи само част от заплатените пари

Задача за самостоятелна работа

**Основна задача: Помолете ром/ромка да ви разкаже
какво знае за ромския език и ромската азбука?**

Кои са основните ромски групи (нации), които живеят в България?

**Алтернативен вариант: помолете възрастен мъж или жена (над 60 г.)
да ви разкажат какво са чували за ромския език и ромската азбука?**

Какво знае за основните ромски групи, които живеят в България?

Втори алтернативен вариант: Запишете 5 ромски думи